

Wyrok z dnia 9 kwietnia 1999 r.

III RN 166/98

Nie stanowią naruszenia prawa, podjęte z należytą starannością działania gminy związane z likwidacją przedszkola publicznego, mimo że procedura likwidacji nie została zakończona w przewidzianym prawem terminie, jeżeli o konieczności likwidacji z powodu nieprzedłużenia umowy najmu lokalu, w którym znajdowało się przedszkole, gmina dowiedziała się na dwa dni przed tym terminem (art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.).

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 1999 r. sprawy ze skargi Rady Miejskiej w W. na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody W. z dnia 6 czerwca 1997 r. [...] w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Miejskiej o likwidacji przedszkola, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego we Wrocławiu z dnia 24 marca 1998 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e n i e

Minister Sprawiedliwości wniósł rewizję nadzwyczajną od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego we Wrocławiu z dnia 24 marca 1998 r. [...] w sprawie ze skargi Rady Miejskiej w W. na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody W. w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały tej Rady o likwidacji przedszkola. Zaskarżonym wyrokiem NSA uchylił rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody W. uznając, że likwidacja tego przedszkola nastąpiła zgodnie z art. 59 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 1996

r. Nr 67, poz. 329 ze zm.) oraz art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 ze zm.). Według NSA Gmina wypełniła swoje obowiązki związane z likwidacją przedszkola, to jest zawiadomiła rodziców i właściwego kuratora co najmniej na 6 miesięcy o zamiarze i przyczynach likwidacji (która nastąpiła na koniec roku szkolnego) oraz zapewniła dzieciom możliwość korzystania z innego przedszkola publicznego. W rewizji nadzwyczajnej zarzucono rażące naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h oraz art. 89 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym i art. 59 ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rewizja nadzwyczajna nie jest uzasadniona.

Powołane w niej przepisy stanowią, że: do wyłącznej właściwości rady gminy należy tworzenie, likwidacja i reorganizacja przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażanie ich w majątek (art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy o samorządzie terytorialnym); jeżeli prawo uzależnia ważność rozstrzygnięcia organu gminy od jego zatwierdzenia, uzgodnienia lub zaopiniowania przez inny organ, zajęcie stanowiska przez ten organ powinno nastąpić nie później niż w ciągu 14 dni od daty doręczenia tego rozstrzygnięcia lub jego projektu (art. 89 ust. 1 tej ustawy), zaś według art. 59 ust. 1 ustawy o systemie oświaty szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej. Organ prowadzący szkołę jest obowiązany co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji zawiadomić rodziców uczniów, właściwego kuratora oraz gminę, na której terenie położona jest szkoła, o zamiarze i przyczynach likwidacji. Z innych przepisów wynika, iż procedura ta ma zastosowanie także do likwidacji przedszkola.

Przyczyną likwidacji przedszkola był fakt, iż wynajmujący lokal przedszkolny oświadczył Gminie, że terminowa umowa najmu nie będzie przedłużona. Jest to oczywista przyczyna uzasadniająca likwidację tej placówki edukacyjnej. Wynika stąd, iż zaskarżony wyrok jest racjonalny, bo zgodnie z prawem przedszkole nie mogło po tej dacie zajmować najmowanego lokalu. Może być rzeczą sporną, czy zawiadomienie rodziców o likwidacji przedszkola przez dyrektora Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego dnia 28 lutego 1997 r. o zamiarze likwidacji przedszkola całkowicie speł-

nia wymagania z art. 59 ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Uchwała Rady Gminy Miejskiej W. o zamiarze likwidacji tego przedszkola z dniem 31 sierpnia 1997 r. zapadła bowiem dopiero dnia 20 marca 1997 r. Biorąc jednak pod uwagę, że rodzice zostali zawiadomieni w terminie, a także, iż żaden przepis prawa nie określa sposobu ani podmiotu zobowiązanego do zawiadomienia rodziców o likwidacji przedszkola, należy uznać, iż – nawet jeżeli było w tym przypadku naruszenie prawa – to na pewno nie było ono rażące. A tylko tego rodzaju naruszenie może uzasadniać uwzględnienie rewizji nadzwyczajnej. Rodzice zostali zawiadomieni w terminie, a ich dzieciom zapewniono możliwość przebywania w innych przedszkolach publicznych. Także nie można uznać za rażące naruszenie prawa zawiadomienie przez Gminę Kuratora Oświaty w W. o zamiarze likwidacji przedszkola dnia 3 marca 1997 r. (trzy dni po terminie), skoro później wyraził on na to zgodę (dnia 9 kwietnia 1997 r.). Trafnie podniesiono w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż wobec wygaśnięcia umowy najmu lokalu przedszkolnego Gmina W., musiała go opuścić, co byłoby równoznaczne z faktyczną likwidacją tej placówki, a pismo wynajmującego o nieprzedłużeniu umowy najmu zostało przekazane Gminie dopiero dnia 26 lutego 1997 r., czyli na dwa dni przed upływem 6-miesięcznego terminu określonego w art. 59 ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Nie jest także trafny zarzut rażącego naruszenia art. 18 pkt 9 lit. h ustawy o samorządzie terytorialnym. Słusznie podniósł NSA, iż prawo nie wymaga, aby wszystkie czynności związane z likwidacją przedszkola były wykonywane przez radę gminy. Również wyrażenie zgody na likwidację przedszkola przez Kuratora Oświaty w W. dopiero dnia 9 kwietnia 1997 r. (a więc ponad miesiąc po rozpoczęciu sześciomiesięcznej procedury likwidacji tej placówki oświatowej) nie stanowi naruszenia prawa, które mogłoby być uznane za rażące. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Kurator został zawiadomiony przez Gminę o zamiarze likwidacji przedszkola pismem z dnia 3 marca 1997 r. Z uzasadnienia wyroku NSA nie wynika, kiedy to pismo zostało doręczone Kuratorowi. Można przypuszczać, że stało się to nie później niż w ciągu kilku dni. Ustalenie dokładnej daty jego doręczenia nie jest jednakże istotne, gdyż problem nie polega na tym, czy Kurator wyraził zgodę na likwidację przedszkola w terminie 14 dni, o którym mowa w art. 89 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym. Podstawową kwestią jest bowiem inne zagadnienie, a mianowicie jak należy prawnie zakwalifikować zachowanie Gminy w sytuacji, gdy traci ona tytuł do zajmowania lokalu, w którym prowadzi przedszkole, o czym zostaje za-

wiadomiona na dwa dni przed terminem umożliwiającym przeprowadzenie skomplikowanych procedur prawnych związanych z likwidacją. W tym przypadku zachowanie wszelkich procedur prawnych nie jest możliwe. Zdaniem Sądu Najwyższego nie są ich naruszeniem takie zachowania Gminy, jak zawiadomienie rodziców o likwidacji przedszkola, poprzedzające uchwałę o likwidacji oraz wystąpienie do Kuratora Oświaty o zgodę na likwidację po terminie. Nie stanowią one naruszenia prawa – a już na pewno nie można przyjąć, że byłoby ono rażące. Gmina działała w warunkach kolizji przepisów. Jedne (prawo cywilne) nakazywały jej opuścić zajmowany lokal, a drugie (prawo administracyjne) zobowiązywały ją do przeprowadzenia złożonej procedury likwidacji, czego nie można było wykonać w terminie. W takich okolicznościach nie jest możliwe zachowanie spełniające wymagania wynikające z obu tych rodzajów przepisów. Nie jest zatem naruszeniem przepisów prawa administracyjnego działanie podmiotu prawa publicznego (gminy) podjęte z należytą starannością, jako że uchybienia prawu administracyjnemu były nieznaczne. Trudno byłoby wymagać lepszego funkcjonowania w określonym stanie faktycznym dla wykonania zobowiązań nałożonych przez inną gałąź prawa (w tym przypadku prawo cywilne).

Z tych względów na podstawie art. 393¹² KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzeczono jak w sentencji.

=====